

Vetrne razmere v Sloveniji

Vetrne razmere v Sloveniji določajo predvsem njena geografska lega, Alpe in razgibanost površja. Slovenija leži v zmernih širinah na severni polobli. Nad Evropo v zmernih širinah in tudi nad Slovenijo v splošnem prevladujejo zahodni vetrovi. Zračni tok, gledan v velikih razsežnostih, večinoma valovi, zato se odklanja tudi proti severu in jugu. Smer in hitrost vetra oblikujejo tudi območja visokega in nizkega zračnega pritiska – zračni vrtinci, v katerih zrak kroži. Slovenija v primerjavi z zahodno Evropo ni zelo vetrovna, saj leži zaradi Alp za prevladujoče vetrove nad Evropo v zavetrju.

Na vetrovne razmere vpliva močno tudi zemeljska površina, njena reliefna razgibanost, ki je značilna za Slovenijo. Hribi in gorovja po eni strani ustvarjajo pregrado vetrovom, po drugi pa odklanjajo tok zraka, ki se zato prilagaja reliefu. Za lokalne razmere so poleg tega pomembne tudi razporeditev vodnih površin in dnevno ogrevanje ter ohlajanje ozračja.

Povprečna hitrost vetra je v Sloveniji v splošnem manjša kot v ravninskem delu zahodne in srednje Evrope. Zaradi razgibanosti površja pride tudi do nastanka lokalnih vetrov, ki imajo značilen dnevni hod. To so pobočni vetrovi (ki pihajo podnevi po pobočjih navzgor, ponoči pa navzdol), vetrovi s kopnega na morje (ponoči) in z morja na kopno (podnevi). Njihova hitrost navadno ne preseže 5 m/s.

Močni vetrovi

Poleg teh tipičnih, razmeroma šibkih, lokalnih vetrov z dnevni hodom so v Sloveniji mnogo močnejši vetrovi, ki so odvisni od vremenskih razmer večjih razsežnosti, njihov nastanek pa je omejen na manjša območja. To so burja, jugo in fen. Ti vetrovi so lahko tudi veliko močnejši od omenjenih lokalnih vetrov in lahko trajajo tudi po več dni. Ne smemo pozabiti tudi močnih vetrov, ki se pojavljajo ob nevihtah.

V Sloveniji imamo tri območja z močnimi vetrovi:

- ✓ Primorje, Kras in Vipavsko dolino z burjo;

KLIMATOLOGRAFIJA SLOVENIJE

Značilnosti vetra v Sloveniji

V primerjavi z zahodno Evropo Slovenija ni zelo vetrovna. Na vetrne razmere v njej vplivajo predvsem lega v zmernih geografskih širinah, razgibanost njenega površja in Alpe. Poleg lokalnih vetrov poznamo v Sloveniji močne vetrove ob nevihtah, burji in karavanškem fenu ter splošne vetrove, povezane s posameznimi vremenskimi situacijami.

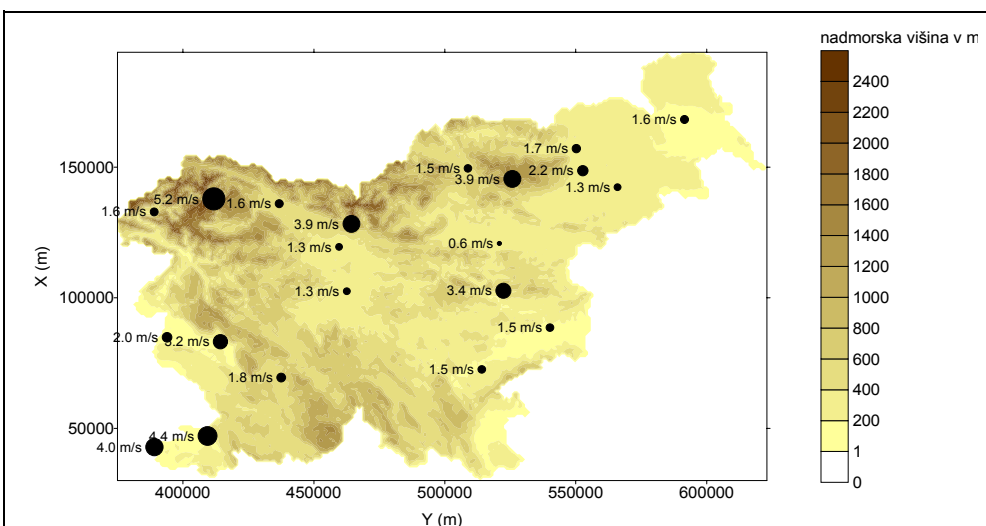
© Agencija RS za okolje – Urad za meteorologijo, 2003. Pripravi: Renato Bertalanč

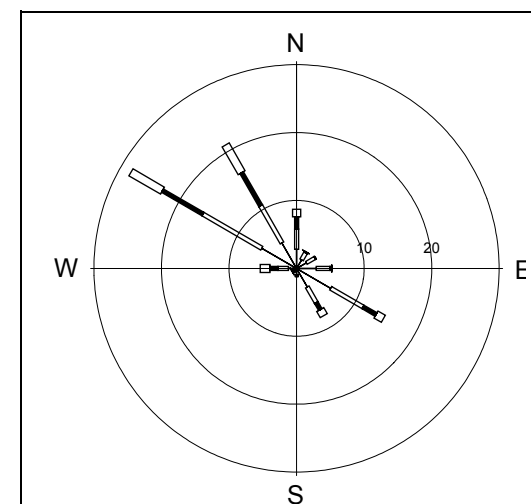
Močan, rušilni veter in njegove posledice (foto M. Trontelj)

Izmerjene povprečne hitrosti, njihov standardni odklon in povprečna ploskovna gostota moči vetra za 21 merilnih točk v Sloveniji

postaja	povprečna hitrost	standardni odklon hitrosti	povprečna gostota moči
	m/s	m/s	W/m ²
Ajdovščina	3.2	3.6	151
Bilje	2.0	1.7	20
Bovec	1.6	1.9	21
Brnik	1.3	1.2	7
Celje	0.6	0.5	1
Kredarica	5.2	3.8	181
Krško	1.5	1.2	8
Krvavec	3.9	3.0	95
Lesce	1.6	1.1	7
Lisca	3.4	2.3	59
Ljubljana	1.3	1.0	5
Maribor	1.7	1.2	8
Maribor – letališče	2.2	2.0	28
Murska Sobota	1.6	1.4	11
Novo mesto	1.5	1.2	8
Portorož	4.0	3.2	141
Postojna	1.8	1.3	9
Ptuj	1.3	1.5	13
Rogla	3.9	2.4	73
Šmartno pri Slovenj Gradcu	1.5	1.3	8
Tinjan	4.4	3.0	146

Izmerjene točkovne vrednosti povprečne hitrosti vetra za izbrana merilna mesta. Velikost kroga je sorazmerna s povprečno hitrostjo

Vetrna roža za Kredarico po hitrostnih razredih širine 3 m/s

- ✓ vznožje Karavank, Logarske doline in doline Save Dolinke s severnim fenom, in
- ✓ kjerkoli v Sloveniji ob nevihtah. Tak veter pa je razmeroma kratkotrajen.

Burja je značilno sunkovit veter. Njeni sunki dosežejo hitrost tudi 40 m/s. Piha vse leto, najmočnejša je pozimi, ko prinaša suh in mrzel zrak. Burja je ponavadi severovzhodnik, lokalno pa se lahko odklanja vse do severa in vzhodnika.

Severni fen lahko, vendar zelo redko, doseže tudi rušilno hitrost.

Veter ob nevihtah lahko piha iz vseh smeri, ponavadi so močni le njegovi sunki. Izjemoma se lahko sprevrže v vrtinčast veter, ki je rušilen, lahko odkriva strehe in lomi drevesa.

Splošni vetrovi

Poleg vetrov, omejenih na določena območja, poznamo v Sloveniji tudi splošne vetrove, ki so povezani s posameznimi vremenskimi situacijami:

- ✓ severovzhodnik (Prekmurje, Štajerska, Dolenjska in vzhodna Slovenija). V Primorju se odraža kot burja;
- ✓ jugozahodnik (osrednja Slovenija, Prekmurje, Štajerska in Dolenjska). Ob obali se odraža kot jugo in
- ✓ sever (po vsej Sloveniji).

Ti vetrovi lahko pihajo več dni in imajo stalno smer.

Veter je močno odvisen tudi od višine nad tlemi. V gorskem svetu z višino v splošnem narašča in je podoben vetru v prostem ozračju, vendar oslabi v zavetrnih območjih in se okrepi na slemenih in gorskih grebenih. Večje spremembe v smeri in hitrosti vetra nastanejo v dolinah in pri obtekanju ovir.